

Kontrollutvalgets oppgaver og roller

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

20.11.2017

Saknr

03/17

Saksbehandler Torbjørn Berglann

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 17/150 - 1

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

1. Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.
2. Utvalget ber sekretariatet lage et utkast til reglement for kontrollutvalget til neste møte.
3. Sekretariatet bes lage et detaljert budsjett for kontrollutvalget til neste møte.

Vedlegg

Reglement KU ST

Foreløpig årsrapp NT 2017 m reglement KU og saksoversikt

Rapport ST 2015-17 med vedtaksoppfølging

Saksutredning

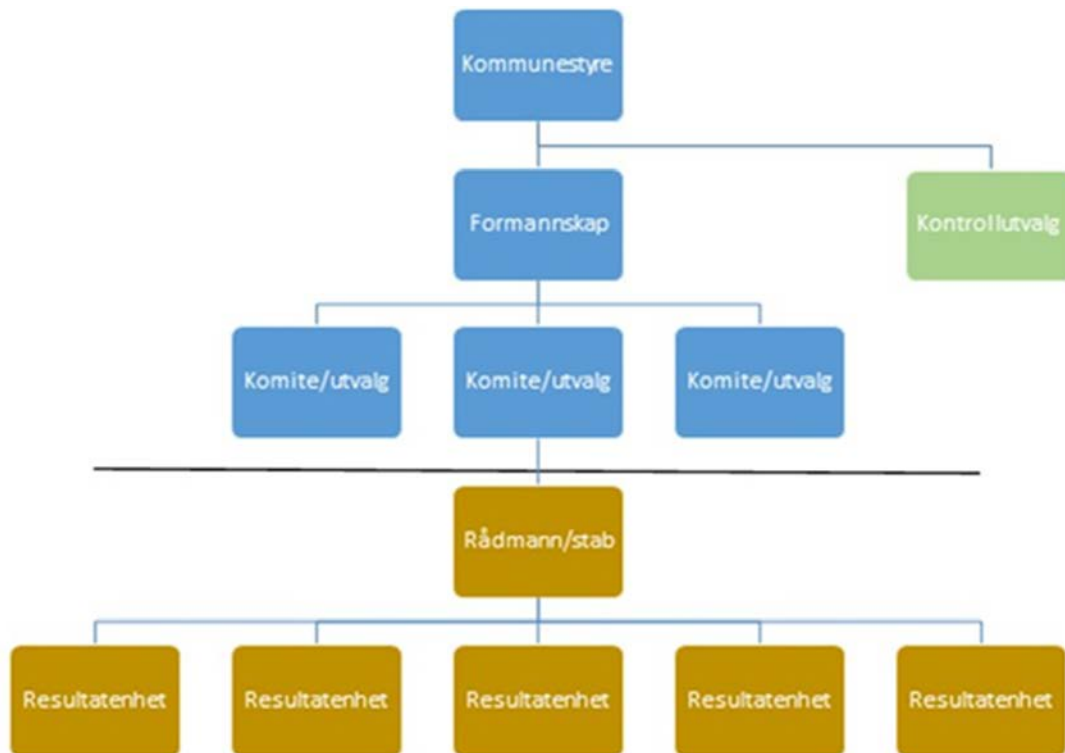
Kontrollutvalget er et utvalg med en særskilt stilling etter kommuneloven. Sekretariatet gir i dette saksframlegget en oversikt over rammene for kontrollutvalgets arbeid. Sekretariatet vil gå grundigere gjennom rammene i møtet, det blir lagt opp til diskusjon om saken.

Kontrollutvalgets plass i den kommunale forvaltningen

Ordningen med kontrollutvalg ble lovfestet i 1992, da kommuneloven sist var gjennom en større fornyelse. Bakgrunnen for at kontrollutvalgene ble opprettet var at man ville sikre kommunene en egenkontroll basert på demokratiske prinsipper. Dette ble sett på som en del av det kommunale selvstyret og skulle bidra til å redusere behovet for statlig tilsyn og kontroll.

I henhold til kommunelovens § 76 er det fylkestinget som har det øverste tilsynet med den fylkeskommunale forvaltningen. Fylkestinget skal likevel velge et eget kontrollutvalg som står for det løpende tilsynet på fylkestinget vegne.

Kontrollutvalgets forhold til de øvrige politiske organene og administrasjonen vises i figuren på neste side.

Figuren illustrerer at kontrollutvalget er uavhengig av den fylkeskommunale forvaltningen. Utvalget utøver kontrollfunksjonen på vegne av fylkestinget og er kun underlagt fylkestinget.

Kontrollutvalget skal ha tilgang til nødvendige ressurser for å fylle rollen, blant annet økonomiske ressurser og bistand fra et uavhengig sekretariat. Kontrollutvalget bestiller revisjonstjenester fra kommunens revisor, som står for den operative delen av kontrollarbeidet.

KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER

Kontrollutvalgets viktigste oppgave er å føre tilsyn med fylkesrådmannen for å se til at fylkestingets vedtak og intensjoner følges opp, og at fylkeskommunen drives i samsvar med lovverket. Utvalgets oppgaver er lovfestet i kommunelovens § 77, og i forskrift om kontrollutvalg. Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven sørge for at disse oppgavene blir utført:

Regnskapsrevisjon, som innebærer å påse at kommunens årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet, gi en uttale om årsregnskapet til fylkestinget og påse at revisors påpekninger til årsregnskapet blir fulgt opp.

Forvaltningsrevisjon. Dette er en form for evaluering av kommunens tjenesteproduksjon. Kontrollutvalget utreder behovet for, planlegger og bestiller forvaltningsrevisjoner. Utvalget rapporterer resultatene fra hver forvaltningsrevisjon til fylkestinget.

Selskapskontroll. Dette innebærer å føre kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper. Utvalget skal følge opp at kommunen ivaretar sine eierinteresser og at selskapene drives på en økonomisk forsvarlig måte og i henhold til fylkestingets intensjoner.

Gransking eller undersøkelser. Gjennomføres enten på eget initiativ, eller etter vedtak i fylkestinget.

Budsjett. Kontrollutvalget lager årlig forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Kontrollutvalget har en budsjetttramme på 12,9 mill kr. Av dette går 9,43 mill kr. til Revisjon Midt-Norge SA, 2,45 mill kr. til Konsek Trøndelag og 1,03 mill kr. til kontrollutvalget egenaktivitet. Sistnevnte post omfatter lønn til leder og nestleder, møtegodtgjørelse og utgifter til drift av kontrollutvalget. Kontrollutvalget bør lage et detaljert budsjett for 2018.

Valg av revisjonsordning og valg av revisor. Det er svært sjelden denne saken er til behandling i kontrollutvalget, men i slike tilfeller gir utvalget innstilling til fylkestinget om valg av revisjonsordning, eventuelt også om valg av revisor. Fylkeskommunen er allerede medeier i det nystiftede Revisjon Midt-Norge SA, selskapet velges som revisor for Trøndelag fylkeskommune i en annen sak i dagens møte. Revisjon Midt-Norge leverer samtlige revisjonstjenester til fylkeskommunen.

Kontrollutvalget kan utarbeide et eget reglement, som tydeliggjør utvalgets ansvar og oppgaver overfor fylkestinget og administrasjonen. Et slikt reglement skal i så fall vedtas i fylkestinget. Dagens reglement for kontrollutvalgene i Nord- og Sør-Trøndelag er vedlagt som eksempler på hvordan reglementet kan utformes.

KONTROLLUTVALGETS RETTIGHETER OG PLIKTER

Generelt

Kontrollutvalget setter sin egen dagsorden og bestemmer selv hvilke undersøkelser det ønsker å iverksette. Eksempler på saker som behandles fra tid til annen er henvendelser fra innbyggere, rapporter fra statlige tilsyn, eller saker med utgangspunkt i oppslag i media.

Utvalget kan fremme saker for behandling i fylkestinget og fremmer i den forbindelse forslag til vedtak. Utvalget har ikke instruksjonsmyndighet overfor administrasjonen, men kan be om å få tilslutning til pålegg til administrasjonen fra fylkestinget.

Innsynsrett

Kontrollutvalget kan be om enhver opplysning eller tilgang til ethvert dokument i fylkeskommunen, uavhengig av bestemmelser om taushetsplikt og eventuelt bestemmelser om unntak fra offentlighet. Som en følge av bestemmelsene om innsynsrett i kommuneloven kan kontrollutvalgets medlemmer få innsyn i fullstendige sakspapirer og protokoller fra fylkesting, fylkesutvalg og andre utvalg og komiteer, inkludert saker som er unntatt offentlighet. Kontrollutvalgets medlemmer kan få innsyn i taushetsbelagte dokumenter på forespørsel. Denne retten ligger til kontrollutvalget som kollegium, ikke til det enkelte medlem.

Innsynsretten omfatter også informasjon i selskaper som direkte eller indirekte er heleid av fylkeskommunen selv, eller som eies sammen med andre kommuner/fylkeskommuner.

Taushetsplikt

Den vide innsynsretten gir kontrollutvalget omfattende innsyn, samtidig har utvalget et ansvar for ikke å misbruke innsynsretten eller opplysningene som innhentes. Medlemmer i kontrollutvalget er underlagt forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt. Taushetsplikten gjelder også etter at medlemmene har trådt ut av kontrollutvalget.

Det er en vanlig misforståelse at folkevalgte kan pålegges taushetsplikt for alle typer opplysninger som kommer fram i lukkede møter, dette er ikke riktig. Kun opplysninger knyttet til personlige forhold og næringsopplysninger er underlagt taushetsplikt.

Habilitet

Medlemmene i politiske organ skal be om å få vurdert egen habilitet dersom organet behandler saker der de selv eller noen av deres nærmeste har interesser, eller er part, dette gjelder også kontrollutvalgets medlemmer. Medlemmene bør henvende seg til sekretariatet dersom de er i tvil om egen habilitet for å få en vurdering av spørsmålet og sikre at vara innkalles ved behov.

Mer om temaet finnes i *kontrollutvalgsboken*. Boka blir utdelt i møtet, en [elektronisk utgave av boka](#) ligger på [sekretariatets hjemmesider](#).

KONTROLLUTVALGETS SEKRETARIAT

Sekretariatet er kontrollutvalgets administrative ledd og kontrollutvalgets viktigste støttespiller. Arbeidsoppgavene kan i to: administrasjon og saksbehandling/saksutredning. Administrasjonen består av den praktiske tilretteleggingen i forbindelse med møteavvikling som bestilling av møterom, oversendelse av saker til fylkesting og politiske utvalg, oppdatering av nettsider og ivaretagelse av arkivplikten. Saksbehandling/-utredning består i å forberede sakene som skal til behandling i utvalget, for eksempel bestilling av forvaltningsrevisjon, saksframstilling i forbindelse med revisjonsrapporter, gjøre den overordnede analysen og lage utkast til plan for forvaltningsrevisjon.

De fusjonerte revisjonsselskapene og sekretariatene har hatt ulik praksis på sistnevnte to områder, kontrollutvalget bør diskutere hvordan det ønsker å bruke revisjons- og sekretariatsressursene.

AKTUELLE DISKUSJONSTEMA:

Samspill med ordfører, politiske utvalg og administrasjon

Hvilken dialog ønsker kontrollutvalget å ha med fylkeskommunens øverste ledelse og de andre politiske utvalgene?

Mediekontakt

Ønsker kontrollutvalget å ha en aktiv rolle overfor media og fylkets innbyggere? Hvilken praksis skal i så fall utvalget legge seg på?

Saker og møter

Har utvalget ønsker angående sekretariatets saksframstilling eller hvordan møtene avholdes? I hvor stor grad ønsker kontrollutvalget å legge møter utenfor fylkeshusene? Møteplanen behandles i egen sak, utvalget kan legge sine møter til fylkeskommunens virksomheter eller til selskaper der fylkeskommunen har eierinteresser.

Opplæringsbehov

Kontrollutvalget vil i de kommende møtene få informasjon om arbeidsoppgavene, blant annet vil medlemmene høre mer om forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og regnskapsrevisjon. Utvalgsmedlemmene kan diskutere om opplæringsbehovet bør dekkes på andre måter, for eksempel studietur, egne kursopplegg og deltakelse på konferanser.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalgets medlemmer å sette seg inn i *kontrollutvalgsboken*. Boka inneholder gode råd om hvordan utvalget kan jobbe og hva medlemmene kan forvente.

Kontrollutvalget bør utarbeide et reglement som behandles i utvalgets neste møte og sendes fylkestinget for vedtak.